

V Memorial Mompou-Bravo

En homenatge al
matrimoni del compositor
Frederic Mompou i la
concertista Carme Bravo

Palau de la Música Catalana / Sala de Música de Cambra

Dimarts 5 de juliol de 2011, concert de piano

Dijous 7 de juliol de 2011, concert de veu i piano

Fundació
Frederic Mompou

V Memorial Mompou-Bravo

En homenatge al matrimoni del compositor Frederic Mompou i la concertista Carme Bravo

L'any que ve serà un any de moltes commemoracions musicals. Entre d'altres, el 25è aniversari del traspàs de Frederic Mompou. El seu record i l'homenatge centraran les activitats que ompliran el nostre temps.

El Memorial d'enguany tindrà dos concerts. El primer concert serà de la pianista Marisa Gupta (guanyadora del Segon Premi del prestigiós Concurs Internacional de Música Maria Canals l'any 2007) amb obres de Frederic Mompou i Frederic Chopin.

I, amb la voluntat de la Fundació Mompou de retre homenatge a tots els altres artistes que l'any proper recordarem, hem buscat i trobat un programa que ens sembla que reuneix els seus noms i la seva obra. Ens referim a les "Vint cançons", de Tomàs Garcés, que foren musicades per catorze compositors catalans i estrenades per la recordada soprano Conxita Badia l'any 1948, després del seu retorn de l'Argentina, en un recital privat al saló dels senyors Bonet Garí.

El nostre desig, amb aquest acte, és homenatjar a totes les persones que, als anys foscos, van mantenir encesa la flama de la nostra cultura.

Esperem que agradi a tothom.

Joan Millà

President de la Fundació Frederic Mompou

Concert a càrrec de Marisa Gupta, piano

Sala de Música de Cambra

Dimarts 5 de juliol de 2011 — 21h.

Impressions de Muntanya

Frederic Mompou (1893-1987)

Dansa del poble

El repòs dins del temple

Pastoral

Dues impressions

Barri de platja

Camí de muntanya

Impressions sobre la vida d'un miner

Primeres hores del matí

Treballs i records

Impressions de La Garriga

Muntanya-dansa

L'ermita de La Garriga

Cinc impressions

I

II A Rosita

III Dansa de la noia que salta a la corda vora el riu

IV

V Petit cementiri a la tarda

Variacions sobre un tema de Chopin

Pausa

Preludis, Op 28

Frederic Chopin (1810-1849)

Marisa Gupta és una gran artista que es troba en la seva plenitud professional. Amb una forta personalitat, de temperament passional i gesticulació expressiva que captiven als públics, és una pianista versàtil i polivalent. Una tècnica prodigiosa, una sensibilitat especial i una recerca constant de noves sonoritats, li permeten abordar amb la màxima solvència un extens repertori d'allò més divers, tant com a solista com a membre de formacions de cambra.

Arran de la seva participació al Concurs Internacional de Música Maria Canals, i portada per una inquietud desmesurada per aprofundir en el coneixement de nous repertoris, va interessar-se per la música de Frederic Mompou, de qui s'ha convertit en una especialista i una entusiàstica divulgadora del seu llegat musical.

Jordi Vivancos i Farràs,

Gerent del Concurs Internacional de Música Maria Canals

Marisa Gupta, piano

D'origen indi i tailandès, la pianista Marisa Gupta es va formar als Estats Units, on va començar els seus estudis amb John i Nancy Weems i Horacio Gutierrez. Ha rebut nombrosos premis, entre els quals el 2n premi del prestigiós Concurs Internacional de Música Maria Canals l'any 2007, una beca Fulbright per estudiar al Regne Unit, primers premis al Concurs internacional de piano The Corpus Christi, al Concurs de piano internacional Gian Battista Viotti a Itàlia, el primer premi a la Competició de solistes Haverhill Sinfonia al Regne Unit, entre d'altres.

Tant com a solista com en música de cambra, ha actuat en nombroses de les principals sales de concerts del món. A més, la seva interpretació s'ha pogut escoltar a ràdios dels Estats Units i Europa. Com a pianista solista, ha treballat amb moltes orquestres, entre les quals destaquen l'Orquestra Simfònica del Vallès, la Houston Symphony Orchestra, la Corpus Christi Symphony, Orchestre du Conservatoire de Musique de Genève, Tallis Chamber Orchestra, etc. Ha actuat en diferents festivals i col.labora regularment amb diferents artistes i amb membres de l'Orquestra Filhàrmonica de Berlín i l'Orquestra de Cambra Europea.

Marisa Gupta té un repertori molt ampli, que va des de Scarlatti fins a Chopin, fins a Lutoslawski i Takemitsu. Al novembre de 2009, Gupta va estrenar al Regne Unit obres inèdites de Frederic Mompou. Ha estrenat a Europa obres importants d'Aaron Jay Kernis i Ned Rorem al Wigmore Hall de Londres, juntament amb l'aclamat baríton Thomas MeglIORANZA.

Marisa Gupta ha treballat amb i ha rebut consells d'artistes importants com ara Christoph Eschenbach, Leon Fleischer, Menahem Pressler, Richard Goode, Joan Havill i Anne Queffelec. La pianista va estudiar a la London's Royal Academy of Music amb Christopher Elton i Maria Curcio. Va rebre el Diploma de Solista al Conservatoire de Musique de Genève (Suïssa), on va estudiar amb Pascal Devoyon. Actualment, fa els cursos del doctorat al Guildhall School of Music and Drama, sota la supervisió de Joan Havill.

Dibuix de Ramon Rogent
(del llibre «Vint Cançons», 1947)

C O N C E R T

PRIMERA AUDICIÓ DE

“VINT CANÇONS”

CONCEPCIÓ BADIA D'AGUSTÍ

acompanyada al piano pels diversos compositors

EL dia 20 de desembre de 1947 va escaure's el vint-i-cinquè aniversari de l'aparició del llibre “Vint Cançons” de Tomàs Garcés. Amb aquest motiu, a les tres edicions de 1922 i 1923, ha vingut a afegir-se una quarta edició commemorativa que presenta, entre altres bells atractius, el d'una admirable col·laboració musical. Les composicions escrites altre temps per Eduard Toldrà, Joaquim Serra, Joan Llongueres i l'enyorat Francesc Pujol sobre poemes pertanyents a aquest llibre, varen obrir el camí a les que Manuel Blancafort, Narcís Bonet, Joan Comellas, Rossend Llates, Joan Manén, Lluís M.ª Millet, Frederic Mompou, Xavier Montsalvatge, Manuel Valls i Joaquim Zamacois han escrit expressament per a l'actual efemèrides. Tots els poemes de “Vint Cançons” han estat, doncs, musicats, i llur text haurà servit per a reunir en una temptativa antològica les més diverses escoles i tendències de la música catalana actual. • El present concert, que comporta dotze estrenes, constitueix la primera audició íntegra del recull. • El retorn de Concepció Badia d'Agustí, tants anys absent, ens ha permès de confiar aquestes “Vint Cançons” a una intèrpret de veu i sensibilitat excepcionals

DIUMENGE, 14 DE MARÇ DEL 1948, A LES SIS DE LA TARDA

Concert a càrrec de Rosa Mateu, soprano i Mac McClure, piano

Sala de Música de Cambra

Dijous 7 de juliol de 2011 – 21h.

Programa "Vint Cançons"

Cançó de la nit de Sant Joan	Joaquim Zamacois (1894-1976)
Cançó	Manuel Blancafort (1897-1987)
Balada	Joan Manén (1883-1971)
Cançó indecisa	Joan Comellas (1913-2000)
Cançó de la fira	Frederic Mompou (1893-1987)

Cançó del port, I	Lluís M. Millet (1906-1990)
Cançó del port, II	Joaquim Serra (1907-1957)
Cançó del port, III	Narcís Bonet (1933)
Cançó del port, IV	Joan Llongueres (1880-1953)
Cançó del port, V	Manuel Valls (1920-1984)

Pausa

Cançó de l'amor primera	Manuel Blancafort (1897-1987)
Cançó amorosa	Xavier Montsalvatge (1912-2002)
Cançó del grumet	Narcís Bonet (1933)
Balada del mariner	Joaquim Zamacois (1894-1976)
Cançó de l'amor que passa	Eduard Toldrà (1895-1962)

Cançó de la nit d'agost	Joan Llongueres (1880-1953)
Cançó d'enyorança	Francesc Pujol (1878-1945)
Cançó de diumenge	Rosend Llates (1899-1973)
Cançó de l'oblit	Eduard Toldrà (1895-1962)
Cançó del caminant	Francesc Pujol (1878-1945)

Lletra de Tomàs Garcés (1901-1993)

Rosa Mateu, soprano

Va néixer a Vilassar de Mar (Barcelona). Estudià cant al Conservatori Superior de Música del Liceu de Barcelona amb Carme Bustamante. Ha treballat en el coneixement de la relació entre la veu i el treball corporal físic i energètic amb la terapeuta M. Teresa Celma, exercint ella també com a terapeuta.

Rosa Mateu és una de les sopranos catalanes més completes d'aquesta generació i un dels exponents internacionals de la lírica d'aquest país. La seva veu operística, riquesa tímbrica i la seva gran capacitat escènica fan que sigui una artista molt preuada per al món de l'òpera i el teatre. Ha estat guardonada en diferents concursos nacionals i internacionals de cant.

Ha col·laborat amb Els Amics de l'Òpera de Sabadell i el Gran Teatre del Liceu en diferents rols operístics. Així mateix, és una gran especialista en cançó catalana i espanyola, tant d'autors clàssics com contemporanis.

Ha cantat en els auditoris més importants d'Espanya, així com també a Europa, els Estats Units i Sudamèrica. Ha enregistrat diversos CD per al segell Columna Musica.

Mac McClure, piano

Mac McClure va néixer a Florida (EUA). Va començar els estudis musicals amb Consuelo Colomer i va continuar amb Michael Zenge i Phyllis Rapperport. El 1986 es va traslladar a Barcelona per estudiar amb Carlota Garriga a l'Acadèmia Marshall. Començà a treballar amb Alicia de Larrocha el repertori espanyol i clàssic. Ha dedicat un gran esforç al repertori per a piano espanyol i també a la música de Mozart, Chopin, Brahms i Rakhmàninov. La música per a piano i veu d'autors catalans forma gran part del seu repertori.

Entre més de 30 gravacions en CD, destaquen la primera gravació mundial de les cançons d'Albéniz; la primera gravació mundial de cançons i peces per a piano de Cassadó; la integral de la música per a piano i veu de Mompou; un disc de música de Valls i vuit més dedicats a la música de Montsalvatge.

Actua amb freqüència a Espanya i Europa. Ha actuat als festivals de Perelada, Camprodon, Torroella de Montgrí, Girona, Pals, Alacant, Madrid, Granada, Dusseldorf, Munic, Villecroize i de Lima, entre d'altres.

Regularment fa concerts i classes magistrals a diferents universitats i conservatoris dels Estats Units. Des de l'any 2010 és professor associat de la Universitat Nacional de Colòmbia i director del programa de postgraduats en Piano.

Compromís renovador amb la tradició

No fou un exercici banal, circumstancial o merament estètic –si això és separable del fet social– la vinculació d’alguns músics amb la poesia del seu contemporani Tomàs Garcés. Si hi va haver coincidència en la musicalitat del seu vers, en la idea rectora de crear una forma personal i nova basada en elements tradicionals, també –especialment en les cançons dels anys quaranta– hi va haver una actitud reivindicativa d’identitat d’un país i d’una llengua.

Des de les seves valorades tres edicions de “Vint cançons” (1922-1923), a l’igual que a “L’ombra del lledoner”, i en particular a la prosa de “Paisatges i lectures” (1926), Garcés, en coincidència amb les idees del seu amic Carles Riba, mira cap a la cançó lírica (musicalitzada) com a base del renèixer de la cultura. Renaixement amb aquest significat, i Renaixença a la vegada, que tornen a tenir sentit en un context tan diferent i dur com el de la postguerra. Les peces proposades en el recital de Conxita Badia l’any 1948, després de celebrar-se els 25 anys de l’edició en vers d’aquelles “Vint cançons” de Garcés, recuperen les cendres d’allò que fou un gran projecte cultural molt colpejat per la guerra. Eduard Toldrà, Joaquim Serra, Joan Llongueres i Francesc Pujol ja havien musicat, poc després de la primera edició, algunes de les poesies. I l’any 1947, quan fins i tot Toldrà compon mirant el cançoner castellà, per la situació dominant, aquest exercici de recuperar poesies en català suposa, crec, tota una reivindicació. De fet, moltes activitats musicals d’aleshores s’esdevenien en salons i cases privades.

La música a Espanya patí un cop molt dur amb la Guerra Civil. De la dotzena de compositors en actiu a Madrid compromesos amb les noves estètiques –és a dir, els joves de la generació de García Lorca, a qui Garcés admirava–, només tres o quatre no van marxar a l’exili al final de la contesa. També a Catalunya, la bona situació que s’havia generat durant els anys vint, i després amb la República, es va desestabilitzar. L’exili definitiu de Pau Casals, la marxa de Robert Gerhard i del mallorquí Baltasar Samper, entre d’altres, creà un buit important, i els primers anys de la postguerra en van quedar marcats. Fins i tot Jaume Pahissa i Conxita Badia eren aleshores a Buenos Aires, on arribaria Manuel de Falla. Conxita Badia tornà a la seva terra l’any 1946, poc abans del traspàs de Falla a Argentina. Pahissa i Samper –malgrat l’enyorament per Catalunya– van romandre de per vida a llurs terres d’exili.

La veritat és que a Catalunya es van mantenir, a partir de 1940, més elements vertebradors que a Madrid, on la recuperació de la vida musical i cultural quedà molt més condicionada pel règim de Franco i el neocasticisme, signe d’aquells temps. Allà, per les notòries absències de Rodolfo Halffter, Adolfo Salazar, Julián Bautista, Salvador Bacarisse, Gustavo Pittaluga i d’altres, fins i tot Manuel de Falla, es va trigar anys en recuperar el to propi i es va mantenir, llevat de casos excepcionals, el tradicionalisme vigent abans del 1936. I, a més a més, la primera generació que s’obre a les vanguardes als anys cinquanta, el primer que fa és renegar de la tradició renovadora marcada per Falla.

La cultura catalana va mantenir, en canvi, una identitat en aquells anys, malgrat els allunyaments forçats durant un primer moment, cas dels Lamote de

Grignon, i les difícils condicions de vida. En aquell món dels primers anys de la postguerra marcat per l'austeritat, per aquell caràcter llòbrec i gris que tan bé reflecteix Vázquez Montalbán a la novel·la “El pianista”, o Carmen Laforet –més contemporània als fets– a “Nada”, van començar a actuar diverses figures que recuperaren el to vital. Fou aleshores que es van reincorporar al quefer musical català noms com els d'un jove Xavier Montsalvatge, i quan Frederic Mompou decideix tornar del París ocupat pels alemanys i romandre definitivament a Catalunya. O Joaquim Homs, deixeble de Robert Gerhard, que assaja en la recerca de la puresa del so. I és quan es proposen els primers intents dotats de novetat. Però també quan sorgeixen figures de rellevància internacional en la interpretació, com són les d'Alicia de Larrocha, Victòria dels Àngels, Rosa Sabater i, posteriorment, Montserrat Caballé, deixeble de Conxita Badia, entre d'altres, que dinamitzen fortament l'escena musical.

Aquesta dècada dels quaranta s'inicia amb l'estrena mundial a Barcelona del “Concierto de Aranjuez” de Joaquín Rodrigo al “*Palacio de la Música Catalana*”, que establiria l'estètica neocasticista, tota una declaració de principis nacionals. Però a la producció local, enmig d'aquells anys quaranta, sorgeix la veu de Xavier Montsalvatge i l'èxit de les seves “Cinco Canciones Negras” que assenyalen un camí nou i de forta projecció.

I en aquells ambients foscos però esperançadors com la vida mateixa, s'establiran diàlegs molt rics entre poetes, escriptors i músics, així com aviat arribarien també els gestos fonamentals dels artistes plàstics en aquest sentit. Des d'abans de la guerra eren notòries les col·laboracions de músics amb poetes com Carner, Garcés i d'altres. I, amb això, algunes revistes foren l'eco d'inquietuds intel·lectuals i artístiques, i reflex fidel del moment. “Ariel”, per exemple, on col·labora Garcés, es presenta l'any 1946 i veurà en llurs pàgines partitures de Mompou, Joan Comelles i Manuel Valls, entre d'altres. A la vegada, es reanima la vida de l'Orfeó Català, amb la direcció de Lluís M. Millet. Quatre noms que uneixen els seus pentagrames a les “Vint cançons” celebrades el 1947.

Tan poc dubte hi havia en el fet de reconèixer-se com a part d'una tradició, que no és casual que un grup de compositors de diferents filiacions estètiques assumís aquell any el nom de “*Círculo Manuel de Falla*”. Per això resulta significatiu també, en aquelles dates, la recuperació –al quart de segle de la primera edició– de l'obra de Tomàs Garcés, un acte on música i idioma revitalitzen l'àmbit de la cançó, que havia tingut un auge important en temps anteriors a la guerra a partir de les propostes de Pedrell i Alió, i que deriva en un important patrimoni líric, essent-ne, entre d'altres, una figura Toldrà.

Jorge de Persia
Barcelona, 2011

Organitzen:

**Fundació
Frederic Mompou**

**joventuts musicals
de Barcelona**

Col·laboren:

ORFEÓ CATALÀ
PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Cat *M*úsica

Més informació:

Tel. 93 2181481 - info@fundaciomompou.cat - www.fundaciomompou.cat

Tel. 93 2153657 - jmb@jmbarcelona.com - www.jmbarcelona.com

Passeig de Gràcia, 108, 1r 2a - 08008 Barcelona